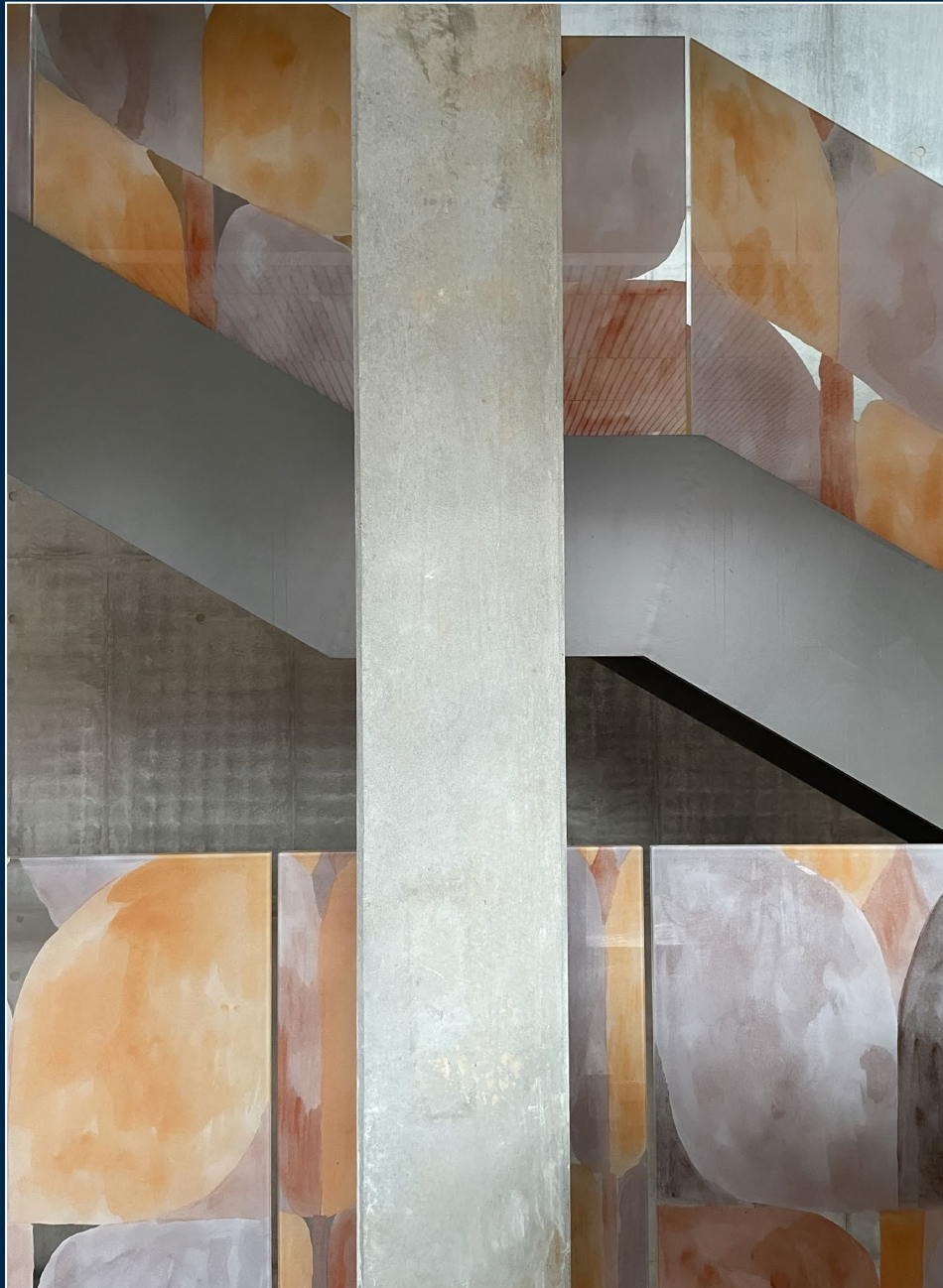

Årsberetning 2024

LEV
—*livet*—
MED
—
DET

Indholdsfortegnelse

Forord	4
Et nyt kapitel for fællesskab og fremtid	
En historisk dag: Indvielsen af det nye Diabeteshus	6
Smil, snoreklip og stærke ord satte scenen for den officielle åbning af Diabeteshuset i Hospitalsbyen	
Vores brugere former fremtidens løsninger	8
Personer med diabetes og deres pårørende er med til at forme fremtidens løsninger – fra digitale værktøjer til fysiske rammer i det nye Diabeteshus	
Gennembrud i behandlingen af type 2-diabetes	12
Telemonitorering styrker både sygdomskontrol og behandlingskvalitet	
Teknologi, der skaber ro i hverdagen	15
AID-pumper forbedrer sygdomskontrol og livskvalitet hos mennesker i sårbare positioner	
Gravid med diabetes – en tryk vej fra planlægning til fødsel	17
Et fyrtårn i Steno Diabetes Center Nordjyllands indsats for kvinder med diabetes	
Lettere adgang til forskning	19
En banebrydende digital database gør det nemmere at rekruttere deltagere til forskning	
Fremtidens sygeplejersker rustet sig til arbejdet med diabetes	21
Et populært valgfag på University College Nordjylland (UCN) giver sygeplejestuderende specialviden og lyst til at gøre en forskel for mennesker med en kronisk sygdom	
Lev godt med type 2-diabetes – en støtte i en ny livssituation	23
Ny guide gør det lettere at komme godt fra start med type 2-diabetes	
Barnet med diabetes får en stemme i egen behandling	25
Animerede spørgeskemaer giver børn mulighed for at fortælle, hvordan de har det	
Tak for 2024 – og et blik mod 2025	30
Et kig frem mod mere behovsdriven behandling, digital transformation, forskning og hovedevalueringen af Steno Diabetes Center Nordjylland	

Forord

Et nyt kapitel for fællesskab og fremtid

2024 blev året, hvor vi flyttede ind i Diabeteshuset og tog hul på en ny æra i diabetesbehandlingen i Nordjylland.

Det har været et ganske særligt år for Steno Diabetes Center Nordjylland (SDCN). Det markerer ikke blot syv år med specialiseret diabetesbehandling, forskning og udvikling i Nordjylland – men også en vigtig milepæl: Indflytningen i det nye Diabeteshus i Hospitalsbyen og begyndelsen på et nyt kapitel.

Året begyndte med forberedelserne til flytningen – en proces, der krævede omhyggelig planlægning og stort engagement fra alle medarbejdere. Først rykkede det administrative personale ind. I takt med at efteråret nærmede sig, fulgte det kliniske personale og vores patienter. Den 5. september tog vi imod den allerførste patient i Diabeteshuset – en historisk begivenhed, ikke kun for os, men også for hele regionen, da det samtidig markerede modtagelsen af den første patient i Hospitalsbyen.

Den 19. september fejrede vi den officielle indvielse med gæster fra hele landet. Det var en dag, vi længe havde set frem til – fyldt med stolthed og fællesskab. Vi havde fornøjelsen af at byde velkommen til repræsentanter fra de øvrige Steno Centre, Novo Nordisk Fonden, Diabetesforeningen, regionsrådsmedlemmer, europaminister Marie Bjerre og vores regionsrådsformand, Mads Duedahl. Det mest rørende øjeblik opstod, da tre af vores brugere klippede snoren til deres

nye Diabeteshus – en stærk og smuk påmindelse om, hvem det hele handler om.

Indflytningen har betydet nye rammer og en ny hverdag, men også en enestående mulighed for at samle vores mange fagligheder under ét tag og styrke det tværgående samarbejde, der kendetegner SDCN.

Derfor vil jeg gerne rette en stor tak til alle medarbejdere for jeres fleksibilitet, engagement og vedholdende fokus på at skabe tryghed og kvalitet for patienterne – midt i forandring. Tak til bestyrelsen for den værdifulde strategiske sparring. Tak til Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet – Aalborg Universitet og alle vores forsknings- og samarbejdspartnere – og ikke mindst tak til vores brugerråd og patienter, som hver dag er med til at skubbe os i den rigtige retning.

Årsberetningen giver et indblik i nogle af de initiativer, der har præget året – fra implementeringen af digitale løsninger og ny forskning til brugerinddragelse og stærke partnerskaber. Alt sammen med én fælles ambition: At skabe et bedre liv med diabetes og styrke forebyggelsen af diabetes i Nordjylland.

Rigtig god læselyst!

Poul Erik Jakobsen
Direktør
Steno Diabetes Center Nordjylland

En historisk dag: Indvielsen af det nye Diabeteshus

Smil, snoreklip og stærke ord satte scenen for den officielle åbning af Diabeteshuset i Hospitalsbyen.

Den 19. september 2024 blev en mærkedag for diabetesbehandlingen i Nordjylland. Med smil, snoreklip og stærke ord blev Diabeteshuset i Hospitalsbyen officielt åbnet – og det var tydeligt, at både patienter, medarbejdere og samarbejdspartnere havde set frem til dagen med høje forventninger.

Et hus bygget til mennesker – og med mennesker i centrum

Indvielsen bød på varme taler og rørende øjeblikke. Mest bevægende var det, da tre af vores egne brugere stod for at klippe snoren til deres nye Diabeteshus. Et

stærkt symbol på, at Diabeteshuset først og fremmest er til for dem, det hele handler om.

Stærke stemmer, fælles retning

Dagen samlede gæster fra hele landet – blandt dem repræsentanter fra de øvrige Steno Diabetes Centre, Novo Nordisk Fonden, Diabetesforeningen samt europaminister Marie Bjerre, Nordjyllands regionsråd og regionsrådsformand Mads Duedahl.

"Jeg er utroligt glad for, at vi i dag har kunnet fejre, at Diabeteshuset nu er åbnet i Hospitalsbyen. Det er en stor milepæl for patienter og personale, der har glædet sig. For nordjyderne er dagen også en

særlig dag, da vi nu har taget den første del af Hospitalsbyen i brug,"
sagde Mads Duedahl i sin tale.

Også europaminister Marie Bjerre deltog i fejringen og fremhævede, hvordan det nye Diabeteshus er et eksempel på et sundhedsvæsen i udvikling – med fokus på specialisering, sammenhæng og livskvalitet.

Nye rammer, nye muligheder

Med det nye Diabeteshus er behandling, forskning og innovation rykket sammen under ét tag. Det skaber bedre rammer for fagligt samarbejde – og for helhedsorienterede tilbud til personer med diabetes.

"Dette hus er skabt til vores brugere: personer med diabetes og deres pårørende.

Vi har glædet os utroligt meget til denne dag, hvor vi kan markere, at vi nu har de bedste rammer for at levere den høje kvalitet i behandlingen, som vores brugere fortjener," sagde Poul Erik Jakobsen, direktør i SDCN.

Begyndelsen på noget nyt

Indvielsen markerede ikke bare åbningen af en bygning – men begyndelsen på et nyt kapitel for diabetesindsatsen i Nordjylland. Med Diabeteshuset som base har vi fået en stærk platform for videre udvikling, forskning og samarbejde – altid med patienten i centrum.

Tak til alle jer, der var med til at gøre dagen uforglemmelig.

Fakta om det nye Diabeteshus

- **Placering:** Hospitalsbyen i Gistrup. Der er nem adgang for patienter og pårørende med Plusbus lige til døren og et parkeringshus tæt ved indgangen
- **Størrelse:** 7.885 m²
- **Brugere:** Børn, unge og voksne med diabetes samt deres pårørende
- **Indeholder:** Ambulatorier til børn og voksne, fælles forskningsmiljø, digitale læringsinstallationer, sanselige venteområder samt administration
- **Formål:** At samle behandling, innovation og forskning – og skabe bedre sammenhæng, kvalitet og livskvalitet for mennesker med diabetes
- **Samarbejde:** Diabeteshuset er opført som en selvstændig bygning i Hospitalsbyen og med Aalborg Universitet SUND som nærmeste nabo, hvilket gør det lettere at samarbejde tæt med Aalborg Universitetshospital og universitetet om behandling og forskning

Vores brugere former fremtidens løsninger

Personer med diabetes og deres pårørende er med til at forme fremtidens løsninger – fra digitale værktøjer til fysiske rammer i det nye Diabeteshus.

Hos Steno Diabetes Center Nordjylland tror vi på, at de bedste løsninger skabes i fællesskab med dem, de er til for – nemlig personer med diabetes og deres pårørende. De har en uvurderlig viden om livet med diabetes – og derfor er brugerinddragelse en hjørnesten i vores arbejde, både som værdi og som metode.

Vi inddrager vores brugere gennem blandt andet brugerrådet, ungepanelet og webpanelet – og i 2024 har vi arbejdet videre med at inddrage vores brugere på forskellige måder. Det har ført til konkrete forbedringer i vores digitale løsninger, kampagner og indretning af vores fysiske rammer.

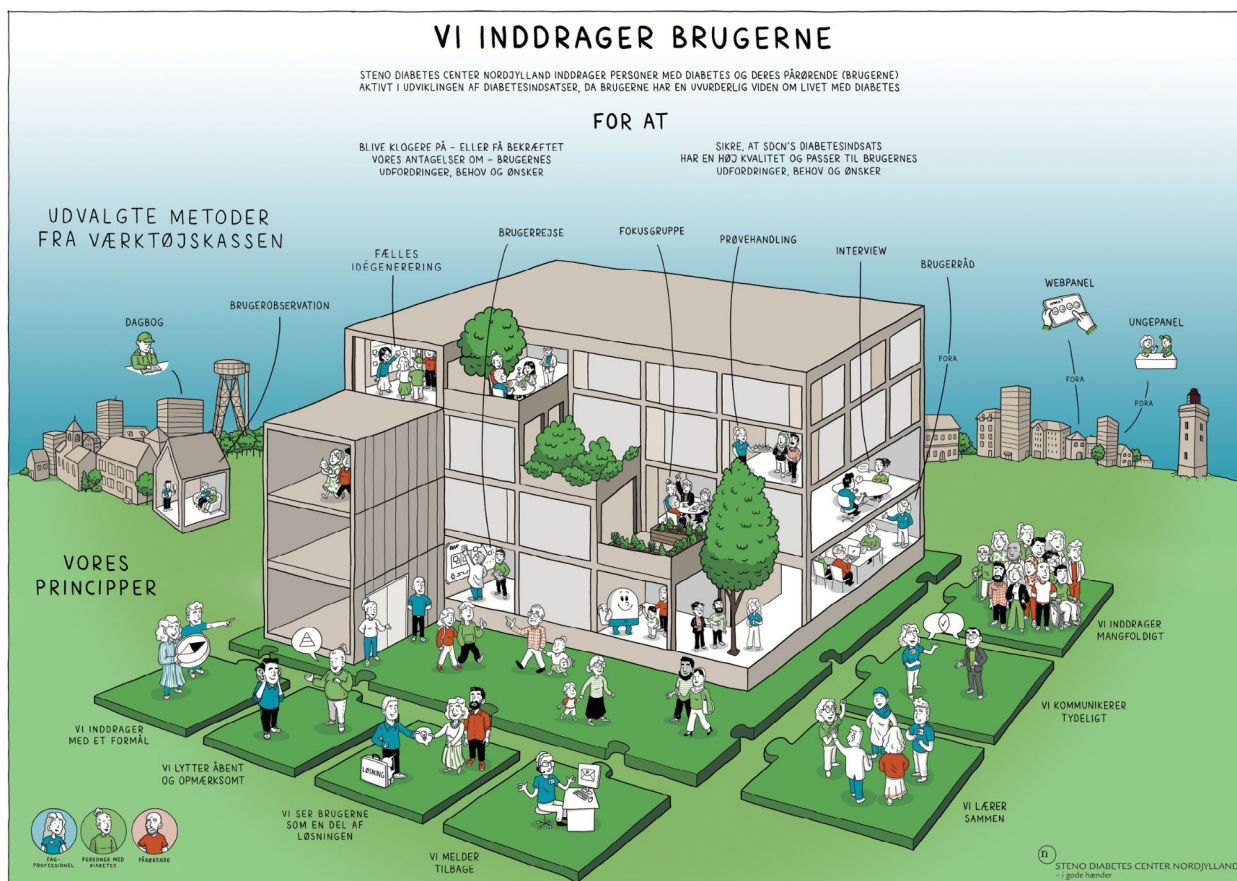
Fra input til forandring

I løbet af året har vores brugere været involveret i mere end ti udviklingsprojekter – blandt andet kampagner, patientfilm, digitale værktøjer og indretningen af Diabeteshuset.

Brugernes input er blandt andet blevet brugt til at:

- give input til forbedring af kommunikationen i Mine-Aftaler
- komme med idéer og input til indretning og brug af Diabeteshuset
- kvalificere videreudviklingen af MitDiabehov.dk og digital patientuddannelse
- give input til nye forskningsprojekter og arrangementer
- dele erfaringer med stigmatisering og kendskab til sundhedstilbud for personer med type 2-diabetes

Mere struktur - større effekt

Brugerinddragelse har længe været en integreret del af vores arbejde, men i 2024 har vi styrket den interne støtte til arbejdet. Brugerrådet har udarbejdet nye spilleregler for nye medlemmer. Samtidig har vi udviklet en strategi og værktøjskasse, som gør det lettere for medarbejdere at arbejde med brugerinddragelse – allerede fra idéfasen.

Vi inddrager med formål

Vores arbejde med brugerinddragelse bygger på syv principper: Vi lytter åbent, inddrager med formål, ser brugerne som en del af løsningen, kommunikerer tydeligt, inddrager mangfoldigt, lærer sammen – og melder altid tilbage.

Når vi lytter til brugerne, opdager vi nuancer og behov, vi ellers kunne overse. Det skaber løsninger, der rammer bedre – og relationer, der bliver stærkere.

Vi er dybt taknemmelige for det store engagement, vi møder fra både børn, unge og voksne. De deler deres erfaringer, stiller spørgsmål og hjælper os med at blive bedre – sammen.

"Vi lærer noget nyt om brugerinddragelse og brugerne, hver gang vi inddrager dem. Vi prioriterer at dele viden med brugerne og vores kollegaer for at blive bedre til at inddrage brugerne i vores arbejde." – fra SDCN's strategi for organisatorisk brugerinddragelse.

Fakta om brugerinddragelse i 2024

- **Brugerråd:** Involveret i 10+ projekter
- **Webpanel:** 153 deltagere. Aktiv i 16 spørgeskemaer, interviews og workshops
- **Ungepanel:** Givet input til nye initiativer målrettet unge
- **Resultater i 2024:**
 - Input til indretning af Diabeteshuset
 - Forbedret kommunikation i MineAftaler (i samarbejde med Region Nordjylland)
 - Input til indhold og struktur på sdcn.dk
 - Videreudvikling af MitDiabehov.dk og digital patientuddannelse
- Input til nye forskningsprojekter
- Indspark om stigmatisering og sundhedstilbud ved type 2-diabetes
- Input til nye arrangementer
- **Organisering og fremtid:**
 - Intern strategi og værktøjskasse til medarbejdere
 - Fast forankring i projektudvikling og ledelsesfora
 - Brugerinddragelse tænkes systematisk ind fra idé til løsning

Gennembrud i behandlingen af type 2-diabetes

Telemonitorering styrker både sygdomskontrol og behandlingskvalitet.

I slutningen af 2024 tog behandlingen af type 2-diabetes et vigtigt skridt fremad. Et nyt forskningsprojekt ved navn ADAPT T2D, som står for Adherence through cloud-based Personalised Treatment for Type 2 Diabetes, viser, at telemonitorering kan forbedre både sygdomskontrol og behandlingskvalitet.

Teknologi, der gør en forskel

Studiet omfattede 331 personer med type 2-diabetes i insulinbehandling og blev gennemført i et samarbejde mellem Steno Diabetes Center Nordjylland (SDCN), Steno Diabetes Center Sjælland (SDCS) og Aalborg Universitet. Deltagerne blev inddelt i to grupper. Den ene gruppe fik adgang til digitale hjælpemidler: En kontinuerlig blodsukkersensor, et aktivitetsur og en intelligent insulinpen – alle koblet til mobilapps.

Fakta om telemonitorering ved type 2-diabetes

- **Studieperiode:** 2021–2023
- **Deltagere:** 331 personer med type 2-diabetes i insulinbehandling
- **Samarbejde mellem:** SDCN, SDCS og Aalborg Universitet
- **Interventionsgruppe anvendte:** Blodsukkersensor, aktivitetsur, intelligent insulinpen samt mobilapps med dataoverblik
- **Resultat efter 3 måneder:** 70 % i interventionsgruppen opnåede deres blodsukker mål, mod 30 % i kontrolgruppen
- **Fordele for deltagerne:** Mindre behov for fingerprik, bedre sygdomsforståelse, forbedret blodsukkerregulering, øget tryghed og selvstændighed samt bedre mulighed for mere målrettet støtte fra behandlere
- **Perspektiv:** Telemonitorering kan understøtte mere personlig, effektiv og fleksibel behandling af type 2-diabetes

Teknologien gav både patienter og behandlere adgang til løbende data om blodsukker, fysisk aktivitet, søvn og insulindosering. Det skabte et fælles overblik og mulighed for hurtig, målrettet vejledning.

Markante resultater på kort tid

Efter tre måneder viste resultaterne tydeligt, at telemonitorering kan gøre en forskel:

70 % af deltagerne i interventionsgruppen nåede deres blodsukkermål – mod kun 30 % i kontrolgruppen.

"Når man har type 2-diabetes, er det udfordrende, at man har et velreguleret blodsukker, der hverken er for højt eller for lavt. Derfor er det meget positivt at se, hvor meget og hvor hurtigt deltagerne har rykket sig. Tiden, hvor deres blodsukker ligger stabilt, er øget markant," fortæller Stine Hangaard Casper, forskningsprojektleder ved SDCN og lektor ved Aalborg Universitet.

Det understreger, at telemonitorering ikke kun handler om teknologi – men om en reel forbedring af patientens mulighed for at opnå god sygdomskontrol.

Færre fingerprik, større indsigt

Blodsukkersensoren erstatter de daglige fingerprik og giver deltagerne et mere detaljeret billede af, hvordan kost, motion og insulin påvirker deres blodsukker gennem hele dagen. Mange oplever, at det giver ro - og bedre forudsætninger for selv at styre deres behandling.

Samtidig viste studiet, at patienterne følte sig mere trygge og set – selvom de i gennemsnit kun havde én times kontakt med en behandler i løbet af de tre måneder. De løbende data skabte en ny form for nærvær og mulighed for personlig tilpasning uden fysisk fremmøde.

Fremtidens behandling – tættere på

Hos SDCN ser vi resultaterne som et vigtigt skridt mod fremtidens diabetesbehandling. Vi arbejder videre med at integrere de bedste digitale løsninger i vores daglige praksis – altid med fokus på, hvordan vi skaber mest værdi for den enkelte patient.

Dette gennembrud er et eksempel på, hvordan ny teknologi og stærkt samarbejde kan løfte både kvalitet og patientinddragelse – og bringe os tættere på vores fælles mål: At skabe et bedre liv med diabetes.

Teknologi, der skaber ro i hverdagen

AID-pumper forbedrer sygdomskontrol og livskvalitet hos mennesker i sårbare positioner.

Hvad gør man, når en gruppe patienter ikke i tilstrækkelig grad får den hjælp, de har brug for? I 2024 tog Steno Partner, Regionshospital Nordjylland, initiativ til at finde et svar – med fokus på mennesker med type 1-diabetes i sårbare positioner, fx på grund af angst, depression, autisme, ADHD eller skizofreni.

Målet var at undersøge, om avanceret teknologi og fleksibel støtte kunne gøre en forskel – og det kunne den. Resultatet viste sig i form af forbedret blodsukterniveau, højere trivsel og færre akutte problemer.

En ny tilgang til en overset gruppe

Prøvehandlingen omfattede fem personer med svært dysreguleret type 1-diabetes og psykosocial sårbarhed. Fælles for deltagerne var, at de havde haft mange behandlingsforsøg bag sig – og ofte oplevede at stå alene med deres sygdom. Prøvehandlingen tog derfor udgangspunkt i et enkelt, men afgørende spørgsmål: Hvad skal der til, for at netop disse mennesker lykkes med deres behandling?

Målrettet teknologi og fast kontaktperson

Alle deltagere fik en AID-pumpe – en automatisk insulinpumpe, som justerer insulinen ud fra sensorens blodsuktermålinger. Samtidig blev der etableret kontakt til en fast sygeplejerske, som stod for individuel vejledning og opfølgning.

Fakta om AID-pumper til mennesker i sårbare positioner

- **Deltagere:** 5 personer med type 1-diabetes og psykosocial sårbarhed som fx angst, depression, autisme, ADHD eller skizofreni
- **Teknologi:** Medtronic 780G AID-pumpe + Guardian 4-sensor
- **Resultater efter 6 mdr.:**
 - Langtidsblodsukkeret (HbA1C) faldt fra 82 til 69 mmol/mol
 - Forbedret trivsel hos alle
 - Indlæggelser: 0
- **Samarbejde:** Steno Partner, Regionshospital Nordjylland
- **Periode:** 12 måneder i 2024
- **Perspektiv:** AID kan være et værdifuldt redskab i behandlingen af mennesker i sårbare positioner, når den kombineres med fleksibel og tillidsfuld støtte

Kontakten blev tilpasset den enkeltes behov – nogle samtaler foregik over telefon, andre ved fysisk fremmøde. Der blev bevidst lagt vægt på få, men trygge og relevante kontakter, så støtten ikke blev overvældende.

Konkrete forbedringer i hverdagen

Efter seks måneder viste målingerne hos de fem deltagere blandt andet:

- Langtidsblodsukkeret (HbA1C) faldt fra 82 til 69 mmol/mol
- Trivselsscoren blev forbedret hos alle deltagere
- Ingen havde behov for indlæggelse - på trods af at det tidligere var hyppigt

Teknologien gav deltagerne ro, overskud og en ny forståelse for deres sygdom. Flere af deltagerne oplevede

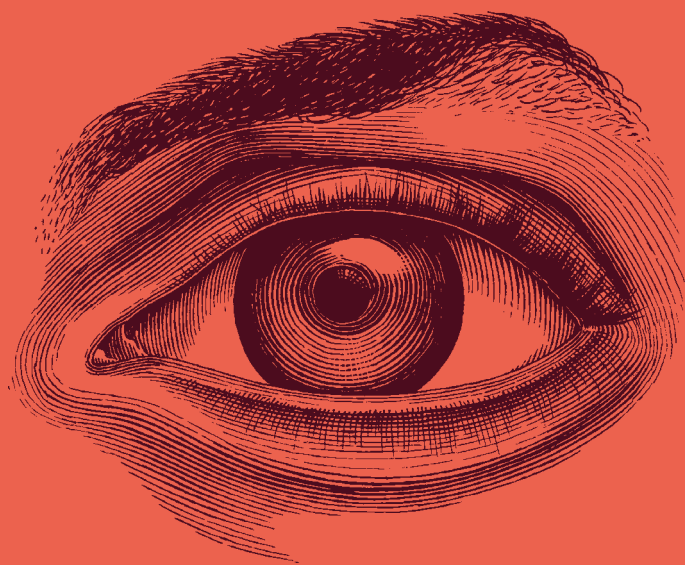
for første gang, at det faktisk kunne lykkes – og at de ikke skulle kæmpe alene.

Støtte med udgangspunkt i den enkelte

En vigtig del af succesen var, at støtten blev tilpasset deltagernes livssituation, kognitive ressourcer og motivationsniveau. Undervisning og opfølgning blev planlagt fleksibelt – og der var plads til både tvivl og lav energi. Det skabte tillid og gjorde det muligt at fastholde behandlingen over tid.

En prøvehandling med perspektiv

Prøvehandlingen blev sat i gang, fordi der manglede løsninger for en sårbar gruppe patienter. Det viste, at når vi tør tænke nyt – og lytte til dem, det handler om – kan det gøre en afgørende forskel. Erfaringerne er delt på faglige konferencer og danner nu grundlag for videre udvikling i Steno Partner-regi.

Gravid med diabetes

– en tryk vej fra planlægning til fødsel

Et fyrtårn i Steno Diabetes Center Nordjyllands indsats for kvinder med diabetes.

Graviditet og diabetes kræver særlig opmærksomhed – både fagligt og menneskeligt. I 2024 har SDCN styrket indsatsen på området for at sikre, at kvinder med diabetes får en tryk, sammenhængende og velreguleret graviditet – fra planlægning til fødsel.

Behovet for en styrket indsats

Diabetes under graviditet er forbundet med øget risiko for både mor og barn. I Nordjylland har kvinder med diabetes traditionelt haft højere blodsukker (HbA1c) ved graviditetens start end i andre regioner – og det kaldte på handling.

Derfor har vi i 2024 haft særligt fokus på at forbedre den tidlige indsats og gøre det lettere at navigere i forløbet – uanset om man har type 1- eller type 2-diabetes.

Planlægning skaber bedre forløb

Det anbefales, at kvinder med diabetes starter planlægningen tre til seks måneder før graviditet. For kvinder med type 1-diabetes er det ofte en naturlig del af deres behandling, mens det for kvinder med type 2-diabetes kan være en større omstilling.

I 2024 har vi haft fokus på at øge bevidstheden om tidlig planlægning og tilbyde tæt støtte i hele forløbet. Resultatet er, at flere kvinder end tidligere er kommet godt i gang med optimering inden graviditet – og med en bedre regulering end tidligere.

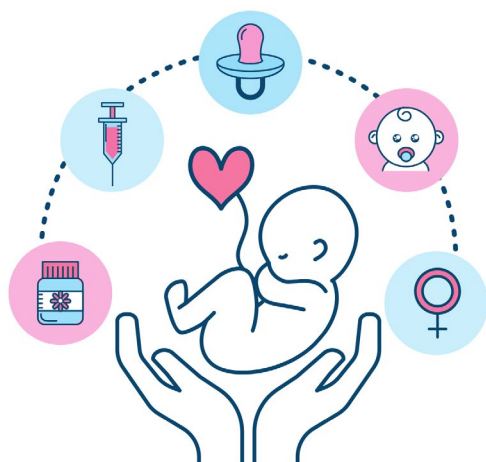
Sammenhæng hele vejen

Et vigtigt skridt har været at sikre, at kvinder møder det samme sundhedsteam – både før og under graviditeten. Det skaber tryk og kontinuitet, og gør det muligt at bygge videre på tidligere samtaler og målinger.

DIABETES

- og et graviditetsønske?

Mange kvinder oplever, at de med støtte fra teamet opnår et blodsukterniveau, de ikke tidligere har kunnet nå – og det giver både faglig og menneskelig værdi.

Målttede redskaber i 2024

I årets løb har vi skruet op for en række konkrete tilbud:

- Appen "Gravid med diabetes" giver adgang til anbefalet viden og praktiske værktøjer
- Podcast om fertilitet, regulering og ansvar
- Optimeringsambulatoriet understøtter blodsukkerkontrol inden graviditet
- Digitale løsninger som "Mine Aftaler" gør kontakten lettere og mere fleksibel

Mindre skyld – mere støtte

Mange kvinder oplever et stort ansvar i forhold til både deres eget og barnets helbred. Med god støtte, tydelig kommunikation og forståelse kan vi mindske den skyldfølelse, der kan følge med – og skabe bedre forudsætninger for en sund graviditet.

Et område med potentialer

De første resultater er lovende. Flere deltager i forløbene, og blodsukkerreguleringen ved graviditetens start er forbedret. Indsatsen er blevet forlænget, så vi kan følge effekten af nye tiltag – herunder tættere opfølgning og opdaterede behandlingsanbefalinger.

Fakta om graviditet og diabetes hos SDCN

- **Formål:** At sikre bedre blodsukkerregulering og tryghed i graviditet for kvinder med diabetes
- **Målgruppe:** Kvinder med type 1- eller type 2-diabetes, som ønsker at blive gravide eller allerede er gravide
- **Redskaber:** App, podcast, "Mine Aftaler" samt optimeringsambulatorium
- **Resultater:** Lavere HbA1c ved graviditetens start og øget deltagelse i vejledningsforløb
- **Organisering:** Samme team før og under graviditet skaber tryghed og sammenhæng
- **Perspektiv:** Fortsat udvikling med fokus på tidlig planlægning, psykisk støtte og nationale samarbejder

Lettere adgang til forskning

En banebrydende digital database gør det nemmere at rekruttere deltagere til forskning.

Hvordan får man flere med i forskning – på en måde, der både er enkel, tryk og effektiv? Det spørgsmål har fyldt meget hos SDCN i 2024. Svaret er en digital rekrutteringsdatabase, som vi har videreudviklet og prioriteret højt.

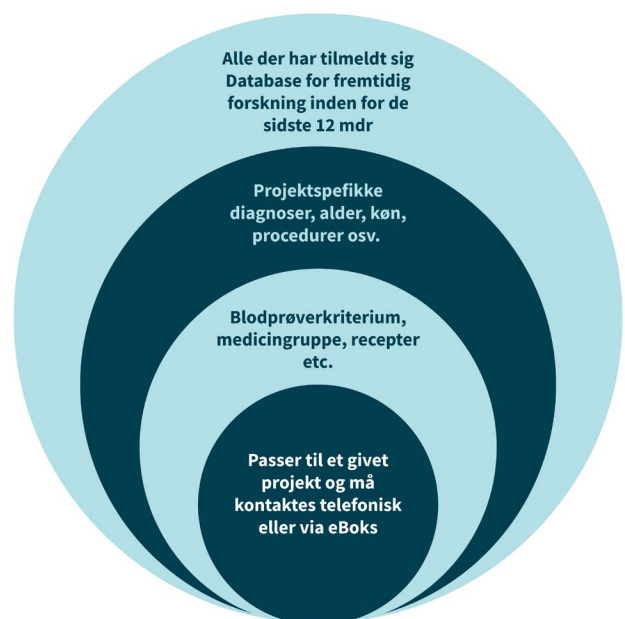
Databasen løser en velkendt udfordring: Som sundhedsvæsen må vi ikke kontakte patienter direkte med forskningshenvendelser, medmindre det sker som led i behandling. Med den nye løsning er det i stedet deltagerne selv, der aktivt tilmelder sig – og samtidig giver digitalt samtykke til, at vi må forhåndsscreene dem via relevante sundhedsdata.

Det betyder, at vi undgår at stille patienter i et dilemma – og samtidig åbner for, at flere med interesse i forskning trygt kan melde sig til.

“Vi er de første i Danmark, der har en digital database, hvor du selv tilmelder dig forskning. Det er altså på eget initiativ – og det er formodentlig en af årsagerne til, at folk gerne vil være med,” siger Peter Vestergaard, overlæge og professor ved SDCN og Aalborg Universitet.

Nu med over 2.000 tilmeldte – inkl. børn og unge
Databasen blev etableret i 2021 og er siden vokset

Proces for udvælgelse af deltagere til forskningsprojekter

støt. I dag rummer den over 2.000 tilmeldte deltagere – både personer med diabetes og raske, og fra 2024 også børn og unge. Og databasen bliver brugt. Cirka 75 % af SDCN's forskningsprojekter rekrutterer i dag deltagere herfra.

Deltagerne screenes digitalt og kontaktes kun, når de passer til et konkret projekt. Det sparer tid og gør processen mere tryk for deltagerne, fordi man undgår unødvendige henvendelser.

VI SØGER DELTAGERE TIL VORES FORSKNINGSPROJEKTER

*Scan QR-koden og hjælp os med at styrke
forskning og behandling*

En ny måde at rekruttere på

Tidligere blev mange deltagere fundet gennem klinikken, når de alligevel var til kontrol. I dag kan interesserede selv tage første skridt – helt uden fysisk fremmøde eller lange spørgeskemaer. Samtykket gives digitalt med MitID og fornyes én gang årligt.

Rekrutteringsmodellen har vist sig at kunne anvendes bredt – også på andre sygdomsområder og i anden sundhedsforskning.

Samtidig har målrettet kommunikation og events – fx flyers, roll-ups og Åbent Hus-arrangementer – vist sig at gøre en reel forskel. Ved hver kampagne har databasen fået et mærkbart løft i tilmeldinger.

Et initiativ der vækker opsigt

Initiativet har allerede vakt opmærksomhed – både i Danmark og internationalt. Og det er netop målet: At styrke forskningen i diabetes og skabe nye veje til deltagelse for dem, der gerne vil være med til at udvikle fremtidens behandling.

Fakta om den digitale forskningsdatabase

- **Etableret:** 2021 – styrket og markedsført intensivt i 2024
- **Tilmeldte:** Over 2.000 deltagere
- **Hvem kan tilmelde sig?** Både personer med diabetes og raske – nu også børn og unge
- **Samtykke:** Digitalt via MitID, gælder i ét år og inkluderer forhåndsscreening
- **Anvendelse:** Bruges i ca. 75 % af SDCN's forskningsprojekter
- **Kampagner:** Tilmeldinger stiger i forbindelse med synlighed og events
- **Faglig formidling:** Bl.a. Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde, Diabetesforeningen og samarbejde med bl.a. Steno Diabetes Center Odense og Aalborg Universitetshospital
- **Formål:** At gøre det nemmere, tryggere og mere effektivt at rekruttere deltagere til forskning i diabetes og relaterede områder

Fremtidens sygeplejersker ruster sig til arbejdet med diabetes

Et populært valgfag på University College Nordjylland (UCN) giver sygeplejestuderende specialviden og lyst til at gøre en forskel for mennesker med en kronisk sygdom.

Hvordan klæder vi bedst sygeplejestuderende på til at møde en af de mest udbredte kroniske sygdomme i sundhedsvæsenet – diabetes? I Nordjylland er svaret et valgfag med særligt fokus på netop det, udviklet i samarbejde mellem UCN og Steno Diabetes Center Nordjylland.

Siden 2021 har valgfaget givet sygeplejestuderende på 7. semester mulighed for at fordybe sig i diabetes – både som sygdom og livsvilkår. Tre år efter opstarten er det stadig i høj kurs – og et partnerskab, der fortsat gør en forskel.

Kurset er populært – ikke mindst på grund af sin praksisnære tilgang og faglige brede indhold.

Fagligt bredt og virkelighedsnært

Valgfaget er ECTS-godkendt og afsluttes med en skriftlig opgave og prøve. Undervisningen spænder fra behandling, sygdomsforløb og teknologi til seksuel sundhed, Health Literacy, diabetes distress og sundhedspædagogik. De studerende møder både sundhedsprofessionelle og personer med diabetes – fx gennem studiebesøg og paneldebatter.

“Det er virkelig fedt at høre, hvad der fylder for patienterne – og hvordan man

som sygeplejerske kan gøre en forskel,” lyder det typisk i de studerendes evalueringer.

I den afsluttende opgave arbejder de med virkelighedsnære problemstillinger – som unges insulinudladelse, samspil mellem kost og aktivitet eller balancen mellem støtte og magt i mødet med patienten.

Et valgfag med tydelig effekt

107 studerende har gennemført valgfaget siden opstarten, og mange vælger efterfølgende at skrive deres bachelorprojekt om diabetes. Evalueringerne er positive, og kurset efterspørges i de semestre, hvor det ikke udbydes.

Et samarbejde, der styrker praksis

Valgfaget drives af UCN, mens SDCN bidrager med praksisnær undervisning og adgang til klinikken. Det er et samarbejde med høj faglig værdi – og tydelig betydning for både studerende og patienter.

“Det giver en vigtig kobling mellem teori og virkelighed – og klæder fremtidens sygeplejersker bedre på til at møde mennesker med diabetes,” lyder det fra underviserholdet.

Når vi bygger bro mellem uddannelse og virkelighed, ruster vi de studerende til at tage ansvar – og møde mennesker med diabetes med viden, forståelse og respekt.

Fakta om valgfaget

- **Sted:** University College Nordjylland (UCN) i Hjørring
- **Samarbejdspartnere:** UCN og SDCN
- **Opstart:** Efterår 2021
- **ECTS:** 5 point
- **Deltagere:** 107 studerende (2021–2024)
- **Indhold:** Behandling, stigma, seksuel sundhed og psykisk belastning
- **Form:** Tværfaglige oplæg, patientpaneler, studiebesøg
- **Effekt:** Mange vælger diabetes som bachelorprojekt

Lev godt med type 2-diabetes

– en støtte i en ny livssituation

Fakta om guiden “Lev godt med type 2-diabetes”

- **Formål:** At støtte samtalen mellem patient og behandler og give patienter et lettilgængeligt overblik over livet med type 2-diabetes
- **Udviklet af:** SDCN i samarbejde med praksissygeplejersker, praktiserende læger, Aalborg Universitetshospital og personer med type 2-diabetes
- **Indhold:** Sygdomsforståelse, kost, motion, behandling, forebyggelse af følgesygdomme og psykisk belastning
- **Sprogversioner:** Dansk, færøsk, arabisk, tyrkisk, somali og vietnamesisk
- **Downloads fra hjemmesiden:**
 - Dansk: 2.583
 - Færøsk: 138
 - Arabisk: 65
 - Tyrkisk: 26
 - Somali: 26
 - Vietnamesisk: 17
- **Trykte genbestillinger:** Mere end 1.300 eksemplarer fra klinikker og sundhedsaktører
- **Udrulning:** Udsendt 6.800 eksemplarer af guiden til lægeklinikker og sundhedsaktører i Region Nordjylland i uge 20–21, 2024
- **Perspektiv:** Tages i brug i flere regioner og på Færøerne
- **Baggrund:** Udspringer af patienternes oplevelse af at stå med mange spørgsmål og behov for støtte efter diagnosen

Ny guide gør det lettere at komme godt fra start med type 2-diabetes.

Det kan være en stor omvæltning at få konstateret type 2-diabetes. For mange er det en tid præget af usikkerhed, tvivl og mange spørgsmål. En guide kan ikke fjerne usikkerheden – men den kan skabe overblik og støtte en god begyndelse på livet med sygdommen.

Med det udgangspunkt lancerede SDCN i 2024 guiden “Lev godt med type 2-diabetes” – et nyt dialogværktøj, der skal understøtte samtalen mellem patient og behandler. Guiden kan udleveres i konsultationen og samtidig fungere som en støtte til at finde svar og vejledning efterfølgende – både for patienten og de pårørende.

Formålet med guiden er at give den mest centrale information, så patienten er bedre rustet til hverdagen med diabetes. Den skal også kunne bruges hjemme, når man måske ikke længere helt kan huske, hvad lægen sagde under konsultationen.

Indholdet dækker emner som sygdomsforståelse, kost, motion, behandling, forebyggelse af følgesygdomme og de svære følelser, der kan følge med en kronisk diagnose. Målet er at skabe tryghed og overskud i en tid, hvor meget er nyt.

Udviklet i tæt samarbejde

Guiden er udviklet i samarbejde med praktiserende læger, praksissygeplejersker, Aalborg Universitetsho-

spital og personer med diabetes. Den er struktureret, overskuelig og skrevet i et let tilgængeligt sprog – og er blevet godt modtaget blandt både fagfolk og patienter.

“Let og overskuelig, fine forklaringer, god at pege i, sparer os tid”, lyder det blandt andet fra praksissygeplejersker og læger, der har testet guiden. Flere fremhæver også, at guiden formidler viden på en motiverende måde - uden løftede pegefingre.

Guiden findes på seks sprog: dansk, færøsk, arabisk, tyrkisk, somali og vietnamesisk – og kan bruges både som introduktion og som opslagsværk.

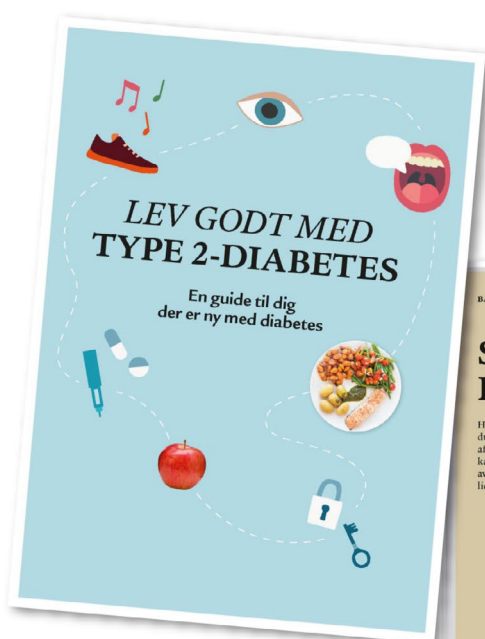
Stor interesse og regional udrulning

I uge 20–21 2024 blev 6.800 eksemplarer af guiden sendt ud til alle lægeklinikker og sundhedsaktører i Region Nordjylland.

Siden lanceringen er guiden blevet downloadet over 2.800 gange, og mere end 1.300 trykte eksemplarer er genbestilt af regionens lægeklinikker og sundhedsaktører. Det vidner om, at materialet bruges aktivt i hverdagen.

Også andre regioner har vist interesse: Region Midtjylland og Region Sjælland har besluttet at tage guiden i brug, og på Færøerne er den allerede oversat og distribueret.

Guiden kan downloades på: www.nymeddiabetes.dk

Barnet med diabetes får en stemme i egen behandling

Animerede spørgeskemaer giver børn mulighed for at fortælle, hvordan de har det.

Hvordan har du det? Og hvordan føles det at leve med diabetes som barn? De spørgsmål kan være svære at svare på, især hvis man er 6 år og endnu ikke kan læse.

Derfor har Steno Diabetes Center Nordjylland i 2024 fortsat udviklingen af et nyt digitalt PRO-værktøj, der gør det lettere for børn mellem 4 og 12 år at dele deres oplevelser fra hverdagen med diabetes. PRO står for Patientrapporterede Oplysninger og er spørgeskemaer, hvor man på en struktureret måde indsamler viden direkte fra barnet – om deres dagligdag, følelser og oplevelser med sygdommen. Det giver behandlerne et unikt indblik i barnets perspektiv og trivsel, som ikke altid kan ses i målinger og journaler.

Værktøjet bygger på erfaringerne fra udviklingen og driften af DiaProfil – PRO-spørgeskemaet til voksne med diabetes, også udviklet af SDCN.

I børneversionen stilles spørgsmålene som små, animerede film, så børnene selv kan svare og få deres oplevelser med til besøgene i ambulatoriet. Samtidig har børn brug for støtte døgnet rundt, og derfor er der også spørgeskemaer til både forældre og lærere/pædagoger. Det giver et helhedsblik på barnets hverdag og afdækker, om de voksne omkring barnet har brug for hjælp for at kunne støtte bedst muligt.

Fra idé til test i klinikken

Animeret BørnePRO er det første værktøj af sin slags i Danmark. Det tager afsæt i et amerikansk, animeret spørgeskema i et tæt samarbejde med forskere fra University of California, Irvine. For at sikre, at indhold og form passer til danske forhold, har vi i workshops med børn, forældre, lærere, pædagoger og børnediabetesteams fra Aalborg og Hjørring undersøgt, hvad der er vigtigt i børns hverdag med diabetes – og sammen fundet de rigtige spørgsmål at stille.

Vi har også testet, om børnene forstår de små tegnefilmsspørgsmål - og justeret dem, hvor det var nødvendigt.

Formålet er at styrke dialogen mellem børn og behandlere – og give barnet en mere aktiv rolle i sin egen behandling.

“Det animerede format gør det lettere for børn at fortælle om deres liv med diabetes – og for os som fagpersoner at forstå, hvad der fylder,” siger overlæge og ph.d.-studerende Mette Madsen, leder af BørnePRO-projektet.

Skaber nye muligheder

Både børn, forældre og behandlere har taget godt imod spørgeskemaet i de første afprøvninger. Det gør det lettere at tale om det, der ellers kan være svært - og animationerne giver børnene et sprog til at sætte ord på deres oplevelser.

Et barn udtrykte det således: *“Det er godt, vi får sådan et spørgeskema, for nogle gange ved de voksne ikke, hvordan vi har det.”*

Samtidig får sundhedspersonalet og forældrene et bedre indblik i barnets behov og trivsel.

Erfaringerne fra 2024 danner grundlag for den videre udvikling. Næste skridt er en pilottest i juni 2025, hvorefter spørgeskemaet skal integreres i klinikken i Aalborg og Hjørring – blandt andet ved at blive en del af NordePJ, Region Nordjyllands elektroniske patientjournal.

Målet er en fuldt digitaliseret løsning, der giver Region Nordjylland en samlet PRO-indsats for børn, unge og voksne - fra det tidspunkt, hvor diagnosen stilles.

“Der er mange fordele – særligt for barnet, men i høj grad også for klinikere og alle omsorgspersoner. Det er et godt skridt mod livslang, værdibaseret behandling, der spiller sammen med voksen-DiaProfil,” siger professor i diabetes Niels Ejsskjær.

Barnets perspektiv i centrum

Det overordnede mål med Animeret BørnePRO-projektet er, at børn nemmere kan fortælle, hvad der betyder noget i deres hverdag – og dermed få reel indflydelse på beslutninger i deres behandling.

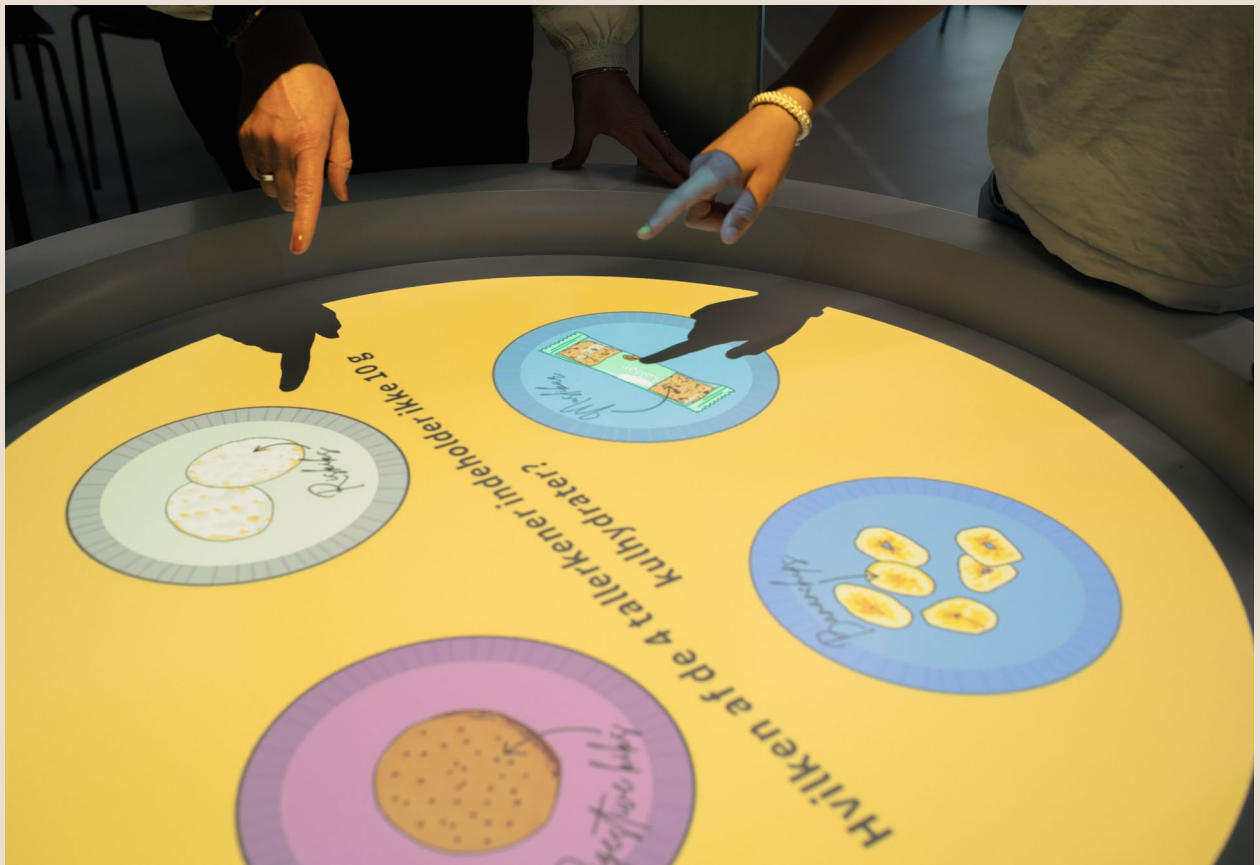
Projektet er ét af flere skridt mod en mere børnevenlig og sammenhængende diabetesbehandling – hvor barnets stemme bliver hørt og inddraget i beslutningerne.

Fakta om animeret BørnePRO

- **Udvikling i 2024:** Spørgeskemaindhold, oversættelse af amerikansk spørgeskema, danske tegnefilmsspørgsmål og opbygning af IT-plattform
- **Målgruppe:** Børn med type 1-diabetes, 4–12 år
- **Metode:** Animeret PRO-spørgeskema med billeder og symboler
- **Temaer:** Trivsel, følelser, børnehave/skole og oplevelser med diabetes
- **Inddragelse:** Børn, forældre, pædagoger og lærere
- **Samarbejde:** SDCN, Børne- og Ungeafdelingerne, Aalborg UH og Regionshospitalet Nordjylland, Steno Diabetes Center Copenhagen, Region Nordjylland, Ambuflex, Diabetesforeningen og partnere i Californien
- **Mål:** Integration i NordEPJ og klinisk drift i Region Nordjylland - og på sigt nationalt
- **Særligt:** Første projekt af sin slags i Danmark – udviklet og drevet af SDCN

Tak for 2024

– og et blik mod 2025

Et kig frem mod mere behovsdriven behandling, digital transformation, forskning og hovedevalueringen af Steno Diabetes Center Nordjylland.

Forskning, digital udvikling og værdiskabelse i centrum

2024 har været et år med store fremskridt og vigtige milepæle. Med åbningen af Diabeteshuset har vi fået nye rammer – ikke bare fysisk, men også fagligt og organisatorisk. Vi har rykket os som center og som fællesskab, og vi står nu stærkt rustet til at tage de næste skridt.

2025 bliver både et år med udvikling og et år med eftertanke. Sammen med Novo Nordisk Fonden skal vi gennemføre en hovedevaluering af Steno Diabetes Center Nordjylland. Det bliver en anledning til at se på, hvordan vi skaber værdi – og hvordan vi bedst sætter vores viden, løsninger og samarbejde i spil i de kommende år.

Forskning med retning og ambition

I 2025 sætter vi turbo på både lokal og national forskning. Vi dykker ned i alt fra genetiske undertyper og nerveskader til hjertesygdom, knoglesundhed og forebyggelse hos børn og unge. Nye Ph.d.-forløb og projekter sættes i gang, og vi arbejder mere tværfagligt og praksisnært end nogensinde før.

Fælles for det hele er, at forskningen skal komme patienterne til gode – og føre til bedre behandling og højere livskvalitet for mennesker med diabetes.

Digitale løsninger, der gør en forskel

Vi fortsætter arbejdet med digitale løsninger, der gør hverdagen lettere for både patienter og klinik. I 2025 rulles MineAftaler bredt ud og bliver et centralt værktøj i understøttelsen af patientforløb, forberedelse og kontakt.

Samtidig styrker vi samarbejdet internt i regionen og arbejder målrettet med data og teknologi, der skaber værdi i praksis.

Mere behovsdriven og fleksibel behandling

I 2025 sætter vi også øget fokus på individuel støtte. Dem, der kan og vil selv, får mere frihed – mens dem, der har brug for ekstra støtte, får bedre og mere målrettede tilbud. Vi styrker samarbejdet med både kommuner og almen praksis for at møde behovene dér, hvor de opstår.

Vi går ind i 2025 med nysgerrighed, faglighed og en klar ambition: At gøre diabetesbehandling mere sammenhængende, mere personlig – og mere meningsfuld. For dem, det hele handler om. Mennesker med diabetes og deres liv med en kronisk sygdom.

Årsberetning 2024

Steno Diabetes Center Nordjylland

Hospitalsbyen 2-4
9260 Gistrup

Vil du vide mere om Steno Diabetes
Center Nordjylland?
Besøg os på www.sdcn.dk eller følg
med på Facebook eller LinkedIn.